

2020. – Меѓународна година здравlja bilja

Автор(и): Марияна Лагинова, директор в ЦЛКР

Дата: 13.12.2019 Брой: 12/2019

МЕЖДУНАРОДНА ГОДИНА НА
РАСТИТЕЛНОТО ЗДРАВЕ
2020

Zdrave biljke temelj su sveg života na Zemlji, osiguravajući kisik kojim dišemo i više od 80% hrane koju konzumiramo. Uzgoj biljaka glavni je izvor prihoda za gotovo polovicu svjetske populacije. Koristimo ih u lakoј industriji, građevinarstvu, medicini i mnogim drugim sektorima koji su ključni za naše živote. S druge strane, trgovina biljkama i biljnim proizvodima potiče gospodarski razvoj zemalja trgovaca.

Prijetnja zdravlju biljaka prijetnja je zdravlju i životu ljudi diljem svijeta. Prema FAO-u (Organizacija za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih naroda), broj gladnih ljudi u svijetu povećava se za 1 milijardu svakih 10 godina.

Svake godine biljni štetnici unište oko 35% potencijalnog uroda usjeva diljem svijeta. Štete u poljoprivredi i šumarstvu iznose oko 250 milijardi američkih dolara.

Svjetska populacija stalno raste i osiguravanje njezine opskrbe hranom vitalno je globalno pitanje, čijem rješenju aktivnosti zaštite bilja u značajnoj mjeri doprinose. Prema prognozama Svjetske zdravstvene organizacije, do 2050. godine bit će potrebno udvostručiti proizvodnju hrane, stočne hrane i proizvoda biljnog podrijetla. To je moguće jedino kroz zaštitu biljaka i biljne proizvodnje od bolesti, štetnika i korova. Danas je glavni izazov za zdravlje biljaka diljem svijeta veliki broj epidemija uzrokovanih novim, nepoznatim štetnicima i štetnicima koji se u prošlosti nisu smatrali važnima. Globalne klimatske promjene i povećanje trgovačkih putova stvaraju uvjete za unošenje štetnika, što zahtijeva redovito proučavanje i analizu postojećih fitosanitarnih rizika, primjenu novih modela i inovativnih rješenja s ciljem poduzimanja učinkovitih radnji za zaštitu poljoprivredne proizvodnje, šuma i parkova. Osim kemijske i biološke kontrole u provedbi mjera zaštite bilja, FAO naglašava ulogu integriranog upravljanja štetnicima.

Stoga je prepoznavanje, zagovaranje i podrška promicanju zdravlja biljaka od iznimne važnosti za osiguravanje hrane temeljene na stabilnim i održivim ekosustavima.

Imajući to na umu, u srpnju 2017. Konferencija FAO-a odobrila je nacrt rezolucije kojim se poziva Opća skupština Ujedinjenih naroda da razmotri proglašenje 2020. Međunarodnom godinom zdravlja biljaka (IYPH). Dana 20. prosinca 2018. u Rimu, Opća skupština Ujedinjenih naroda usvojila je rezoluciju kojom se proglašava 2020. Međunarodnom godinom zdravlja biljaka. Očekuje se da će obilježavanje Međunarodne godine podići globalnu svijest o tome kako zaštita zdravlja biljaka može pomoći u okončanju gladi, smanjenju siromaštva, očuvanju biološke raznolikosti i okoliša, kao i potaknuti gospodarski razvoj.

Očekuje se da će povećanje svijesti imati utjecaj na mnoge sfere javnog života:

- . Fitosanitarnu kontrolu kroz dobivanje važnih informacija o pojavi karantenskih te novih i nepoznatih štetnika, proučavanje novih puteva unošenja koji proizlaze iz ljudske aktivnosti i primjenu pravovremenih mjera za iskorijenjivanje i ograničavanje njihova širenja.
- . Uspostavljanje fitosanitarnih partnerstava na nacionalnoj, regionalnoj i globalnoj razini.
- . Povećanje financiranja nacionalnih i regionalnih organizacija za zaštitu bilja, koje su prva linija obrane od biljnih štetnika i bolesti.
- . Znanost – kroz nove tehnologije za proučavanje štetnika i razvoj metoda za borbu protiv njih, uključujući identificiranje njihovih prirodnih neprijatelja, stvaranje otpornih sorti itd.
- . Industrija zaštite bilja – razvoj i primjena održivih i fleksibilnih modela za borbu protiv novih štetnika.

- . Okoliš – veća jasnoća i predvidljivost u pogledu statusa lokalnih populacija i njihove osjetljivosti na nove vrste.
- . Stanovništvo – veća jasnoća u pogledu politika i radnji nadležnih tijela te angažman s njima. U 2020. godini oči svijeta bit će usmjerene na međunarodne, regionalne i nacionalne organizacije za zdravlje biljaka.

Republika Bugarska, koja je ugovorna strana Međunarodne konvencije o zaštiti bilja (IPPC) i država članica EU, podržava obilježavanje Međunarodne godine zdravlja biljaka – 2020. Kao službeno tijelo Republike Bugarske za provedbu načela Međunarodne konvencije o zaštiti bilja i fitosanitarnih mjera u trgovini, Bugarska agencija za sigurnost hrane (BFSA), zajedno s Ministarstvom poljoprivrede, prehrane i šumarstva, nevladinim organizacijama – ARIB, BARZ, udrugama proizvođača, znanstvenim institucijama i sveučilištima, organizirat će kampanju pod pokroviteljstvom ministra poljoprivrede, prehrane i šumarstva.

Planirane nacionalne aktivnosti kampanje uključuju:

- . Organiziranje Konferencije o zdravlju biljaka tijekom obilježavanja stručnog praznika stručnjaka za zaštitu bilja – 16. siječnja.
 - . Organiziranje regionalnih događaja s praktičnim demonstracijama za profesionalce i operatere.
 - . Sudjelovanje na specijaliziranim izložbama bugarskih proizvođača.. Dani otvorenih vrata u Središnjem laboratoriju za biljnu karantenu i nekim regionalnim uredima.
 - . Suradnja s raznim lokalnim i nacionalnim medijima, uključujući sudjelovanje u specijaliziranim programima i stvaranje nacionalnog specijaliziranog internetskog portala na web stranici Ministarstva poljoprivrede, prehrane i šumarstva za informiranje i promicanje događaja održanih tijekom 2020. godine.
- Časopis "Plant Protection", u svojstvu medijskog partnera BFSA-e, sudjelovat će i izvještavati o svim događajima organiziranim i održanim u Godini zdravlja biljaka kako bi se osigurala široka publicitet i svijest o ovoj temi.